

Comunió, no subordinació

Dv, 2/12/2011 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

La dinàmica que s'estableix entre les persones divines és la comunió o coordinació i de cap manera la subordinació d'una de les persones a les altres. Ni el Fill no es subordina al Pare ni l'Esperit no es subordina al Fill. Per posar en evidència els subordinacionistes, Basili s'inspira i es fonamenta com sempre en el text bíblic,

*No és necessari - diuen - coordinar l'Esperit Sant amb el Pare i el Fill, perquè és de diferent natura, i perquè és inferior en dignitat. A aquests es pot convenientment respondre amb les paraules dels apòstols: 'Cal obeir Déu abans que els homes' (Ac 5,29). **Car si el Senyor, en la institució del baptisme, manà clarament als deixebles de 'batejar tots els pobles en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant' (Mt 28,19), sense rebutjar com a indigna la comunió amb l'Esperit, quan ells diuen que no cal coordinar l'Esperit amb el Pare i el Fill, no és ben clar que s'oposen al precepte de Déu? (10.24)***

Sense solució de continuïtat, Basili combina l'exègesi amb l'argumentació més pròpiament filosòfica, i demostra que no és possible introduir la noció de subordinació en Déu sense introduir-hi alhora la noció de temps o la noció d'espai. Pel que fa a la noció de temps, Basili posa en evidència l'absurditat d'avaluar des de la nostra experiència temporal les relacions trinitàries:

*Com no serà el súmmum d'insensatesa, a més d'impietat, mesurar l'existència d'una vida que transcendeix tot el temps i tots els segles, amb una relació al temps present? (...) Encara més: no es pot concebre que el Pare superi el Fill en antiguitat, pel senzill fet que no hi ha ni pensament ni noció que vagi més enllà de la generació del Senyor, perquè Joan, amb dues paraules, ha circumscrit la intel·ligència dintre uns límits ben definits, quan afirma: 'Al principi era el Verb (Jn 1,1)' Per a la intel·ligència, l'expressió 'era' no té sortida, i 'principi' és infranquejable a la imaginació; doncs, per més que tu remuntis amunt amb el pensament, no sortiràs d'aquest 'era'; per bé que insisteixis a veure què hi ha més enllà del Fill, no podràs superar el 'principi'. **Per aquesta raó és pietós d'entendre el Fill simultàniament amb el Pare (6.14).***

*Mes esforcem-nos a posar-nos d'acord amb l'obstinat i estòlid, i concedim que quelcom posterior a algú pugui ser considerat com a subnumerat. Vegem, doncs, què succeirà d'aquesta concessió. Diu l'Apòstol: 'El primer home ve de la terra, fet de la pols; el segon, el Senyor, ve del cel' (1 Co 1,47). I en un altre lloc: 'No és primer l'espiritual, sinó el psíquic; l'espiritual ve després' (1 Co 15,46). **Si, doncs, al primer home se subnumera el segon i si el qui se subnumera és menys honorós que aquell al qual és subnumerat, aleshores, segons vosaltres, l'espiritual serà menys honorós que el purament psíquic, i l'home celestial, menys que el terrenal (18.47).***

Pel que fa a la noció d'espai, Basili argumenta que atribuir al Fill «un lloc més baix» equival a limitar el Pare:

Ni tan sols s'adonen de la incoherència de llurs raciocinis: **no concedeixen al**

Pare d'envair-ho tot, quan la creença dels assenyats jutja que Déu ho ha omplert tot; ni tampoc recorden les paraules del profeta: 'Si pujava dalt del cel, vós hi sou, si davallava als inferns, us hi trobo' (Sl 138,8), aquells qui distingeixen l' 'alt' i el 'baix' entre el Pare i el Fill. (...) No tenint en compte cap d'aquests textos, ells atribueixen al Fill el lloc destinat als enemics. **Puix el si patern és una seu digna del Fill**; l'escambell, però, convé als qui han d'estar encara subjectes (6.15).

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)